

Päivi Lehtinen

AATTEELLISEN YHDISTYKSEN PERUSTAMISPROSESSI:
CASE ANNA TUKESI RY

Liiketalouden koulutusohjelma
Yritysjuridiikan suuntautumisvaihtoehto
2017

AATTEELLISEN YHDISTYKSEN PERUSTAMISPROSESSI: CASE ANNA TUKESI RY

Lehtinen, Päivi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Toukokuu 2017
Ohjaaja: Lehtonen, Suvi
Sivumäärä: 34
Liitteitä: 4

Asiasanat: aatteellinen yhdistys, yhdistyksen rekisteröinti, yhdistyslaki

Tässä työssä tarkasteltiin yhdistyksen perustamisprosessia aatteellisen eli yleishyödyllisen yhdistyksen näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena oli selkiyttää yhdistyksen perustamisen kulkua alkuideasta aina rekisteröinnin valmistumiseen saakka. Itse rekisteröintiin ja sen vaiheisiin kiinnitettiin erityishuomiota. Työssä myös käsiteltiin tarkemmin käsitettä aatteellinen yhdistys ja tutkittiin rekisteröimättömän ja rekisteröidyn yhdistyksen eroavaisuutta.

Opinnäytetyössä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tiedonhankintamenetelmää. Yhtenä metodina käytettiin tapaus- eli case-tutkimusta, joka on yksi kvalitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmä. Case-tutkimuksen kohteena tässä opinnäytetyössä oli salolainen helmikuussa vuonna 2015 perustettu hyväntekeväisyisyhdistys Anna Tukesi ry. Tämän yhdistyksen perustamisen vaiheita käsiteltiin työssä tarkoituksena nivoa teoriaa käytäntöön

Teoriaosuudessa painotettiin yhdistyslain asettamien vaatimusten käsittelyä perustamisprosessin ja rekisteröinnin eri vaiheissa. Tätä täydennettiin aiheeseen liittyvällä kirjallisuudella. Yhdistyksen perustamisesta ja eri toimintamuodoista oli saatavilla paljon kirjallisuutta ja internetlähteitä. Tärkeää olikin rajata aihealue oikein, jotta saatiin lopputulokseksi mahdollisimman kattava, mutta kuitenkin tiivis paketti aiheesta.

Tämän opinnäytetyötutkimuksen keskeisenä johtopäätöksenä voitiin todeta, että yhdistyksen perustaminen ja rekisteröinti Suomessa on melko helppoa. Yhdistystä perustettaessa kuitenkin on mietittävä tarkkaan mitä toiminnalla halutaan saavuttaa. Yhdistys kannattaa rekisteröidä, mikäli sen katsotaan toiminnan kannalta olevan järkevää huomioiden tavoitteet ja toiminnan laajuus. Yhdistyksen toiminnasta riippuu pitkälti mitä lainsäädäntöä on huomioitava jo sekä suunnitteluvaiheessa että käytännössä.

ESTABLISHING OF A NON-PROFIT ASSOCIATION: CASE ANNA TUKESI RY

Lehtinen, Päivi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

May 2017

Supervisor: Lehtonen, Suvi

Number of pages: 34

Appendices: 4

Keywords: non-profit association, registering of an association, finnish association act

This thesis examined the registration process of an association mainly from non-profit association's point of view. The goal was to clarify how an association is established starting from the first idea and resulting in the registration of an association. Special focus was put on the registration process. This thesis also answered to these two questions: what is a non-profit association and what are the differences between non-registered and registered associations?

The research method used in this thesis was qualitative method. Case study is one data collecting form of qualitative research and it was also used as one method in this thesis. The case study was made of a charitable association located in Salo, Finland. This association is named Anna Tukesi ry and was established in 2015. The registration process of this association was used to apply theory in to practice.

The theoretical part of this thesis emphasized the Association Act in the establishing process and the registration of an association. Literature of the field was used to complete the result. There was plenty of material available both in literature and in internet sources. It was very important to choose a proper line of study for this thesis to result in a compact outcome.

As the main conclusion of this study it can be stated that it is rather easy to establish and register an association in Finland. It is still important to carefully consider what you want to achieve by establishing an association. An association should be registered if this brings benefit for the actions of the association. The legislation that must be taken in to account in planning and establishing an association depends mostly on the association's field of activity.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Opinnäytetyön tutkimusongelma	6
1.2	Teoreettinen viitekehys	6
1.3	Käytettävät menetelmät.....	7
2	AATTEELLINEN YHDISTYS	8
2.1	Verotus ja aatteellisuus	8
2.2	Rekisteröimätön vai rekisteröity yhdistys.....	9
2.2.1	Rekisteröimätön yhdistys	10
2.2.2	Rekisteröity yhdistys	11
3	LÄHTÖKOHDAT JA HUOMIOITAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	12
3.1	Lähtökohdat ja tavoitteet.....	12
3.2	Huomioitava lainsäädäntö.....	13
3.2.1	Yhdistymisvapaus.....	14
3.2.2	Yhdistyslaki	14
4	YHDISTYKSEN REKISTERÖINTI	15
4.1	Perustamiskokous	16
4.2	Perustamiskirja.....	17
4.3	Säännöt.....	17
4.3.1	Pakolliset sääntökohdat	18
4.3.2	Valinnaiset sääntökohdat	20
4.4	Patentti- ja rekisterihallitus ja yhdistysrekisteri.....	21
4.4.1	Perusilmoitus	21
4.4.2	Käsittely ja kustannukset	22
5	ANNA TUKESI RY	23
5.1	Anna Tukesi ry:n lähtökohdat.....	24
5.2	Rekisteröinnin vaiheet.....	26
5.2.1	Perustamiskokous ja perustamiskirja	26
5.2.2	Yhdistyksen säännöt.....	27
5.3	Rekisteröinnin vaikutukset.....	30
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	31
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yhdistystoimintaa on Suomessa ollut jo pitkään. Yhdistyksiä löytyy eri kokoisia ja useilta toimialoilta. Suurin osa yhdistyksistä on pieniä ja niiden toiminta on paikallista. Näiden yhdistysten toiminta tapahtuu suurimmaksi osaksi vapaaehtoisvoimin. Vapaaehtoistyötä ja yhdistystoimintaan osallistumista pidetään Suomessa positiivisena asiana. Vapaaehtoistyöstä ja sen suomasta kokemuksesta on usein hyötyä myös työmarkkinoilla. Yhdistysten toiminnassa voi olla mukana monellakin tapaa ja jokaiselle on yleensä omallakin paikkakunnalla tarjolla omaan elämäntilanteeseen sopivaa vapaaehtoistyötä. (Rosengren & Törrönen 2008, 8-9.) Suomessa on lainsäädännöllä turvattu yhdistymisvapaus ja uudenkin yhdistyksen perustaminen on mahdollista.

Yhdistyksen perustamisessa on monta vaihetta ja tämän opinnäytetyön ensisijainen tarkoitus on tarkastella yhdistyksen perustamisprosessia kokonaisvaltaisesti. Yhdistyksen aatteellisuus luo oman merkityksensä sen toiminnalle ja on syytä huomioida jo perustamista suunniteltaessa. Tämän opinnäytetyön on mahdollista toimia ohjaavana pakettina aatteellisen yhdistyksen perustamisessa. Opinnäytetyössä käsitellään aluksi yleisesti aiheeseen liittyvää teoriaa. Lopussa käydään läpi työn empiristä osuutta opinnäytetyön teoriaan peilaten.

Idea opinnäytetyön aiheesta sai alkunsa jo vuonna 2015. Olin ystäväni kanssa jo lähes vuoden ollut mukana vapaaehtoistyössä ja auttanut oman asuinkaupunkini apua tarvitsevia perheitä. Kotikaupunkimme, Salo, oli ollut suurten taloudellisten mullistusten alla ja apua tarvitsevien määrä oli lisääntynyt yli olemassa olevan tarjonnan. Tämän tarpeen pohjalta päädyimme perustamaan uuden rekisteröidyn hyväntekeväisyysyhdistyksen, joka on toiminnassa edelleen. Yhdistyksen nimi on Anna Tukesi ry ja tässä opinnäytetyössä kerrotaan tarkemmin tästä yhdistyksestä sekä sen perustamisen vaiheista.

1.1 Opinnäytetyön tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena on kiteyttää rekisteröidyn yhdistyksen perustamisprosessi. Suomessa toimiin monen toimialan yhdistyksiä ja yhdistyksen toiminnasta riippuu pitkälti mitä lainsäädäntöä on huomioitava jo sekä suunnitteluvaiheessa että käytännössä. Tässä työssä aihetta on lähestytty aatteellisen yhdistyksen näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena on selkiyttää yhdistyksen perustamisen kulku alusta aina rekisteröinnin valmistumiseen saakka. Opinnäytetyön on tarkoitus vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Miten yhdistyksen perustaminen etenee ja mitä on otettava huomioon jo ennen rekisteröintipäätöstä?
- Miten rekisteröintiprosessi etenee vaihe vaiheelta?

1.2 Teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyöhön liittyviä peruskäsitteitä ovat yhdistyksen perustaminen, aatteellinen yhdistys ja lainsäädännön vaikutus sekä yhdistyksen perustamiseen, että rekisteröintiin. Teoriassa painotetaan yhdistyslain (503/1989) asettamien vaatimusten käsittelyä perustamisprosessin eri vaiheissa. Tätä täydennetään aiheeseen liittyvällä kirjallisuudella. Yhdistyksen perustamisesta ja eri toimintamuodoista on saatavilla paljon kirjallisuutta ja myös internetlähteitä on paljon. Tärkeää onkin rajata oikein alue, jotta saadaan lopputulokseksi kattava, mutta kuitenkin tiivis paketti aiheesta. Tämän työn sisältö on rajattu koskemaan vain yhdistyksen perustamista ja siihen liittyvää valmistelua, suunnittelua ja vaatimuksia. Juridisesta näkökulmasta on huomioitu etenkin aatteellinen yhdistys sekä rekisteröidyn yhdistyksen erot verrattuna rekisteröityyn yhdistyksen. Anna Tukesi ry:n kautta tuodaan käytännön näkökulma aiheesta ja ratkaisuihin. Ohessa on kuva työn sisällöstä ja käsiteltävistä asioista (kuva 1).

Kuva 1. Opinnäytetyössä käsiteltävä aihealue.

1.3 Käytettävät menetelmät

Opinnäytetyössä käytetään laadullista eli kvalitatiivista tiedonhankintamenetelmää joka perustuu tutkittavaan aiheeseen tarkastellen sitä empiirisestä näkökulmasta. Kvalitatiivinen tutkimus lähtee liikkeelle empiirisestä tiedonkeruusta ja havainnoista, tällaisia ovat muun muassa teemahaastattelut, keskustelut, kirjalliset dokumentit ja havainnointi (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, 267–268). Kvalitatiivisen tutkimuksen yhtenä tiedonkeruumenetelmänä voidaan pitää tapaustutkimusta eli case-tutkimusta. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetäänkin yhtenä tärkeimpänä menetelmänä juuri case-tutkimusta. Case-yhdistyksenä tässä opinnäytetyössä on salolainen helmikuussa vuonna 2015 perustettu Anna Tukesi ry. Opinnäytetyön luvussa viisi, käydään läpi niitä taustoja, minkä vuoksi yhdistyksen perustamiseen on päädytty sekä mitä vaiheita perustamisessa on.

2 AATTEELLINEN YHDISTYS

Yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Sen tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen. (Yhdistyslaki 503/1989 1 §.) Aatteellisia yhdistyksiä ovat esimerkiksi ammattiyhdistykset ja –järjestöt, urheiluseurat, harrastusyhdistykset ja kansalaisjärjestöt sekä hyväntekeväisyysjärjestöt joihin tässä työssä käsiteltävä Anna Tukesi ry voidaan lukea kuuluvaksi. Aatteellisen yhdistyksen toiminnan tavoitteena ei ole voiton tai taloudellisen hyödyn tuottaminen jäsenille. Yhdistys saa kuitenkin harjoittaa sellaista ansiotoimintaa, josta on määrätty sen säännöissä tai joka välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen tai joka on taloudellisesti vähäarvoista. (Paasolainen 2013, 10; Yhdistyslaki 503/1989, 5 §.) Aatteellisen yhdistyksen toiminta tulisi yleisesti ottaen olla pysyvää ja sen jäsenet toimivat yhteisen aatteen hyväksi. Yhdistyksen aatteena voi olla hyvän asian, ajatuksen tai harrastuksen edistäminen. Aatteellinen yhdistys voi olla rekisteröity tai se voi toimia rekisteröimättömänä. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017.)

2.1 Verotus ja aatteellisuus

Aatteelliset yhdistykset ovat myös niin sanotusti yleishyödyllisiä yhdistyksiä. Yhdistyksen yleishyödyllisyys arvioidaan verotuksessa. Arvioinnissa otetaan huomioon yhdistyksen säännöt ja sen todellinen toiminta. Yhdistys ei voi olla yleishyödyllinen, jos se käyttää osankin varoistaan perustajan tai hänen läheistensä hyväksi tai jakaa jäsenilleen voittoa. Tuloverolain (1535/1992) 22 §:n mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos se toimii välittömästi yleiseksi hyväksi eikä toiminta kohdistu rajoitettuihin henkilöpiireihin tai tuota osallisilleen taloudellista etua. (Verohallinnon www-sivut 2017). Yleishyödyllinenkin yhteisö on verovelvollinen saamastaan elinkeinotulosta. Elinkeinotulona ei kuitenkaan pidetä yhteisön oman toimintansa rahoittamiseen liittyvää varainhankintaa kuten esimerkiksi arpajaiset, myyjäiset tai tavaralahjoitukset. Myöskään mahdolliset jäsenmaksut eivät ole verotettavaa tuloa yhdistykselle. (Tuloverolaki 1535/1992, 22 §.)

Yleishyödyllisen yhdistyksen toiminnan täytyy myös vastata sääntöjen mukaista tarkoitusta. Arvio yhdistyksen toiminnan yleishyödyllisyydestä tehdään sen tosiasiallisen

toiminnan mukaan. Yleishyödyllisyys ratkaistaan verotuksellisesti vuosittain aina koskien sitä verovuotta, jonka toimittamisesta on kyse. Yleishyödyllisyysratkaisua ei tehdä verovelvollisen vahingoksi kuitenkaan yhden verovuoden tietojen perusteella. Kokonaisarviossa huomioidaan yhdistyksen toiminta useamman vuoden ajalta. (Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille [2016])

KHO:2013:200

Säätiön tarkoituksena oli tukea toimenpiteitä, joilla pyritään kehittämään nuorisoa taloudellisesti, sivistyksellisesti ja sosiaalisesti maaseudulla ja asutuskeskuksissa. Tarkoitustaan säätiö toteutti tukemalla taloudellisesti puolueen nuorisjärjestöä ja antamalla apurahoja ja avustuksia nuorille ja nuorten toimintaa edistäville yhteisöille. Säätiö toimi painotuotteiden valmistusta ja myyntiä harjoittavan kansainvälisen konsernin emoyhteisönä ja harjoitti myös itse merkittävää adressien välitystä osana konsernin toimintaa.

Adressien myyntiä pidettiin elinkeinotoimintana. Kun adressivälitys muodosti taloudellisesti merkittävän osan säätiön toiminnasta suhteessa säätiön muuhun tulonhankintaan sekä varojen käyttöön, säätiön ei katsottu toimivan yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi, vaikka se jakoi laajahkosti apurahoja yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Säätiötä ei pidetty tuloverotuksessa yleishyödyllisenä yhteisönä. Verovuosi 2006. Äänestys 4 - 1.

2.2 Rekisteröimätön vai rekisteröity yhdistys

Yhdistys voi toimia sekä rekisteröimättömänä että rekisteröitynä. Kun päätös yhdistyksen tarpeellisuudesta ja perustamisesta on tehty, voidaan alkaa pohtimaan, halutaanko yhdistys rekisteröidä. Päätöksen rekisteröinnistä tekee yhdistys itse ja sen on pohdittava, kumpi tarkoitukseen sopivampaa, nyt ja tulevaisuudessa. Juridisesti katsottuna rekisteröidyllä ja rekisteröimättömällä yhdistyksellä on eroa, mutta myös rekisteröimätöntäkin yhdistystä sitoo osa yhdistyslain määräyksistä. Näistä esimerkkejä seuraavassa kappaleessa. (Loimu 2013, 26-27).

2.2.1 Rekisteröimätön yhdistys

Yhdistys, jota ei ole merkitty rekisteriin, ei voi saada nimiinsä oikeuksia tai tehdä sitoumuksia eikä kantaa tai vastata eli se ei ole oikeustoimikelpoinen Rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta tehdyistä sitoumuksista tai toimista aiheutuneista velvoitteista vastaavat toimiin osallistuneet tai niistä päättäneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Yhdistyksen muut jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti sellaisesta velvoitteesta. (Yhdistyslaki 503/1989, 58 §.) Esimerkiksi jos yhdistys ottaisi velkaa eikä pystyisi sitä maksamaan, niin velkasitoumuksen allekirjoittaneet vastaisivat velasta henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Myös sellainen hallituksen jäsen joka on ollut mukana tekemässä päätöstä velan ottamisesta, voidaan katsoa vastuulliseksi. (Paasolainen 2013, 13-14). Rekisteröimätön yhdistys ei voi myöskään olla yleishyödyllinen yhdistys, joten sen mahdollinen tulo verotetaan jäsenten tulona (Verohallinnon www-sivut 2017.)

Rekisteröimättömän yhdistyksen perustaminen ja toiminta ovat vapaamuotoista. Rekisteröimättömiä yhdistyksiä voivat olla esimerkiksi urheiluporukat ja luokkatoimikunnat. Rekisteröimätön yhdistys voi järjestää toimintansa haluamallaan tavalla eikä esimerkiksi jäsenten tarvitse olla yhdenvertaisia. Yhdistyslaissa on kuitenkin määriteltä rekisteröimättömänkin yhdistyksen osalta esimerkiksi niin, että sen tarkoituksen tulee olla aatteellinen eikä se saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen eikä sotilaallinen- tai ampumayhdistys. Toiminta ei saa olla myöskään pääosin taloudellista. Tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa rekisteröimätöntä yhdistystä voi edustaa yhdistyksen tai sen hallituksen puheenjohtaja tai muu sen asioita hoitava. (Loimu 2013, 26; Yhdistyslaki 503/1989, 1-5, 59 §.)

Rekisteröimätön yhdistys on mahdollista myöhemmin rekisteröidä, jos se katsotaan toiminnan kannalta tarpeelliseksi. Useimmiten näin toimitaan, kun yhdistyksen toiminta on kasvanut laajaksi tai jäsenmäärä on suuri. Joskus rekisteröimätön yhdistys haluaa kehittää omaa toimintaansa tavoitteellisempaan suuntaan ja mahdollisesti haakea toiminnalle taloudellista tukea ja rekisteröinnin koetaan helpottavan tätä. Vastuu ennen rekisteröintiä tehdystä toimista ja päätöksistä kuitenkin jatkuu sitoumuksen tehneiden henkilökohtaisina vastuina. Mikäli rekisteröitävän yhdistyksen vastuhenkilöt

ja aiemman sitoumuksen vastapuoli suostuvat, voidaan vastuu siirtää rekisteröinnin jälkeen yhdistykselle. (Loimu 2013, 27.)

2.2.2 Rekisteröity yhdistys

Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhdistyksen velvoitteista ja yhdistys on itsessään oikeuskelpoinen eli se voi tehdä sopimuksia, hakemuksia ja omistaa omaisuutta. Rekisteröinnin myötä yhdistykselle voidaan avata pankkitili ja sille voidaan anoa rahakeräyslupaa. Rekisteröity yhdistys herättää enemmän luottamusta kuin rekisteröimätön ja yhdistyksen on helpompi tehdä yhteistyötä eri tahojen kanssa sekä kasvattaa jäsenmääräänsä. (Rosengren & Törrönen 2008, 16-17.) Rekisteröimisellä voidaan luoda yhdistyksen toiminnalle pysyvyyttä. Se on osoitus toiminnan tavoitteellisuudesta ja suunnitelmallisuudesta. Tämä edesauttaa erilaisen avustusten tai tukien hakemista ja saamista. Rekisteröidyllä yhdistyksellä on nimetty vastuulliset toimihenkilöt ja hallitus. Rekisteröidyn yhdistyksen toimintaa valvoo lisäksi joko toiminnan- tai tilintarkastaja. Yhdistystoimintaa tukevat tahot pitävät tämän vuoksi usein rekisteröityä yhdistystä luotettavampana kuin rekisteröimätöntä. (Paasolainen 2017, 12.)

Rekisteröidyn yhdistyksen tunnistaa siitä, että sen nimen loppuun on lisätty lyhenne ”ry” eli rekisteröity yhdistys. Mikäli yhdistyksen säännöt ovat ruotsinkieliset, käytetään lyhennettä ”rf” eli registrerad förening. Jos yhdistyksellä on sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen nimi, sanottu merkintä lisätään sen suomenkieliseen nimeen suomenkielisenä ja ruotsinkieliseen nimeen ruotsinkielisenä. Saamenkielisen rekisteröidyn yhdistyksen nimeen lisätään lyhenne ”rs” eli registrerejuvvon searvi. (Yhdistyslaki 503/1989, 50 §.)

Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämä yhdistysrekisteri ei kuulu yritys- ja yhteisötietojärjestelmään (YTJ). Kun aatteellinen yhdistys merkitään yhdistysrekisteriin, se ei saa Y-tunnusta vaan kuusinumeroisen rekisterinumeron. Mikäli yhdistyksellä on toimintaa, josta se joutuu tekemään ilmoituksen verohallinnon rekisteriin, tarvitsee se myös Y-tunnuksen. Näin on, jos yhdistys toimii esimerkiksi työnantajana. Y-tunnusta

voi hakea Patentti- ja rekisterihallituksen Y1-lomakkeella (Liite 2). Mikäli yhdistyksellä on elinkeinotoiminnan harjoittamista varten, pysyvä toimipaikka tai vähintään yksi työntekijä, pitää sen myös ilmoittautua kaupparekisteriin ja saa tällöin Y-tunnuksen sitä kautta. Kaupparekisteriin ilmoittautuessa Y1-lomakkeen lisäksi mukaan tulee liittää liitelomake 12 (Liite 3). (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut, 2017.)

3 LÄHTÖKOHDAT JA HUOMIOITAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Yhdistys voidaan perustaa monenlaiseen toimintaan liittyen. Yhdistystä perustettaessa tärkeimpänä on tiedostaa minkä alan yhdistystä ollaan perustamassa ja mikä tulee olemaan yhdistyksen toimintasektori. Yhdistyksen perustamista ja toimintaa ohjaava lainsäädäntö riippuu myös paljon yhdistyksen toimialasta ja toiminnasta. Perustamisvaihe etenee usein samaa reittiä. Suurimmat eroavaisuudet eri yhdistysten välillä löytyy useimmiten yhdistyksen säännöistä.

3.1 Lähtökohdat ja tavoitteet

Yhdistyksen perustamisessa kaikki lähtee käynnistäjästä, ideasta ja tarpeesta. Usein yhdistys liittyy johonkin tiettyyn osaamisalaan, kiinnostuksen kohteeseen tai harrastukseen. Yhdistyksen perustamiselle on yleensä jokin syy ja sen on tarkoitus vastata jonkin tietyn sektorin tarpeeseen. Myös alueella jo toimivat samankaltaiset yhdistykset kannattaa kartoittaa ja miettiä miten oma yhdistys mahdollisesti sopisi joukkoon ja olisiko sillä jotain lisäarvoa annettavana yhteisölle ja alueen toiminnalle. Yhdistyksen perustaminen on helppoa, mutta on tärkeää punnita, onko yhdistyksen perustaminen kannattavaa ja tarpeellista vai onko jo alueella riittävästi kyseisen alan yhdistystoimijoita.

Yhdistysten välistä kilpailua ei ole samalla tavoin säännelty Suomessa kuin yritysten välistä kilpailua. Yhdistysten välisen kilpailun voi esiintyvyys on paljonkin riippuvainen yhdistyksen toimialasta. Vaikka jokainen ihminen voi liittyä niin moneen yhdis-

tykseen kuin haluaa, niin yhdistykset kuitenkin saavat valita itse jäsenensä. Jäsenyydelle on voitu asettaa joitain tiettyjä rajoituksia tai vaatimuksia. Esimerkiksi tiettyjen urheiluseurojen kohdalla voidaan edellyttää, että jäsenet kilpailevat vain yhden seuran edustajina. (Myllymäki & Hinkka 2016, 25-26.)

Toimintaa suunniteltaessa ja yhdistyksen perustamista mietittäessä, on tärkeää pohtia niitä tavoitteita, joita yhdistyksellä haluaa saavuttaa ja kenelle sen toiminta on suunnattua. Se saattaa olla jonkun tietyn harrastuksen toiminnan turvaaminen ja laajentaminen tai vaikka oman paikkakunnan kulttuuritoiminnan kehittäminen. Yhdistyksen toiminta voi myös muuttua vuosien varrella ja tavoitteita voi luoda niin pitkällä kuin lyhyelläkin aikavälillä. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan myös se toimialue, jolla yhdistys toimii, toki toimialue voi laajentuakin, kun yhdistyksen toiminta vakiintuu.

3.2 Huomioitava lainsäädäntö

Pääpaino yhdistyksen toiminnan ohjauksessa on yhdistyslailla. Yhdistyksen toiminnasta riippuen myös muuta lainsäädäntöä tulee ottaa huomioon. Yhdistyslaki myös kertoo, miten yhdistyksen perustaminen etenee ja mitä velvollisuuksia yhdistyksellä on toiminnassaan. Tärkeä rooli yhdistyksen toiminnan ohjaamiselle on yhdistyksen säännöt ja näiden määrittelemiseen kannattaa käyttää aikaa ja ajatusta. Yhdistyksen toiminnasta riippuen myös muuta lainsäädäntöä tulee ottaa huomioon, kun suunnitellaan yhdistyksen toimintamallia ja tarkoitusta.

Taloudenhoidossa on huomioitava kirjanpitolaki (1336/1997) ja tilintarkastuslaki (1141/2015). Tapahtumia järjestettäessä noudatetaan yleisötilaisuuksia koskevia säädöksiä ja tarvittaessa elintarvike- ja alkoholilainsäädäntöä. Henkilötietolaki (523/1999) säätelee yhdistyksen jäsenluettelon ja henkilötietoja sisältävien rekisterien käyttöä. (Välke & Miettinen, 2013, 11). Yhdistyksen varainhankinnasta riippuen on huomioitava mahdollisesti esimerkiksi arpajaislaki (1047/2001) ja rahankeräyslaki (255/2006). Perintö- ja lahjaverolaki (378/1940) määrittää verovapauden aatteellisille yhdistyksille annettaviin lahjoituksiin. Mikäli yhdistys työllistää ihmisiä, sitä koskee oman alan työehtosopimukset sekä muu työläinsäädäntö kuten työaikalaki (605/1996)

ja työturvallisuuslaki (738/2002). Yhdistysrekisteriasetus (506/1989) taas määrittää mitä kaikkea tietoa tulee yhdistysrekisterissä yhdistyksestä olla.

3.2.1 Yhdistymisvapaus

Suomen perustuslaissa (731/1999) on määräys yhdistymisvapaudesta. “Jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi”. (Suomen perustuslaki 731/1999, 13 §.) Yhdistymisvapaudessa on kuitenkin joitain rajoituksia koskien esimerkiksi alle 15-vuotiaita, vankeusrangaistusta suorittavia ja korkeassa asemassa olevia virkamiehiä. (Tienhaara 2012, 11.)

Yhdistymisvapauteen on myös yhdistysten toiminnasta riippuen määrätty joitain rajoituksia yhdistyslaissa (Yhdistyslaki 503/1989, 3 §) Yhdistymisvapaus ei koske yleistä turvallisuutta ja järjestystä vaarantavia yhdistyksiä. Nämä on yhdistyslaissa määritelty kielletyiksi ja luvanvaraisiksi yhdistyksiksi. Kiellettyjä ovat esimerkiksi osittain sotilaalliseen tapaan järjestetyt tai aseellisesti varustautuneet ryhmittymät. Luvanvaraista on taas esimerkiksi ampumayhdistyksen toiminta. (Loimu, 2013, 22; Yhdistyslaki 503/1989, 4 §.)

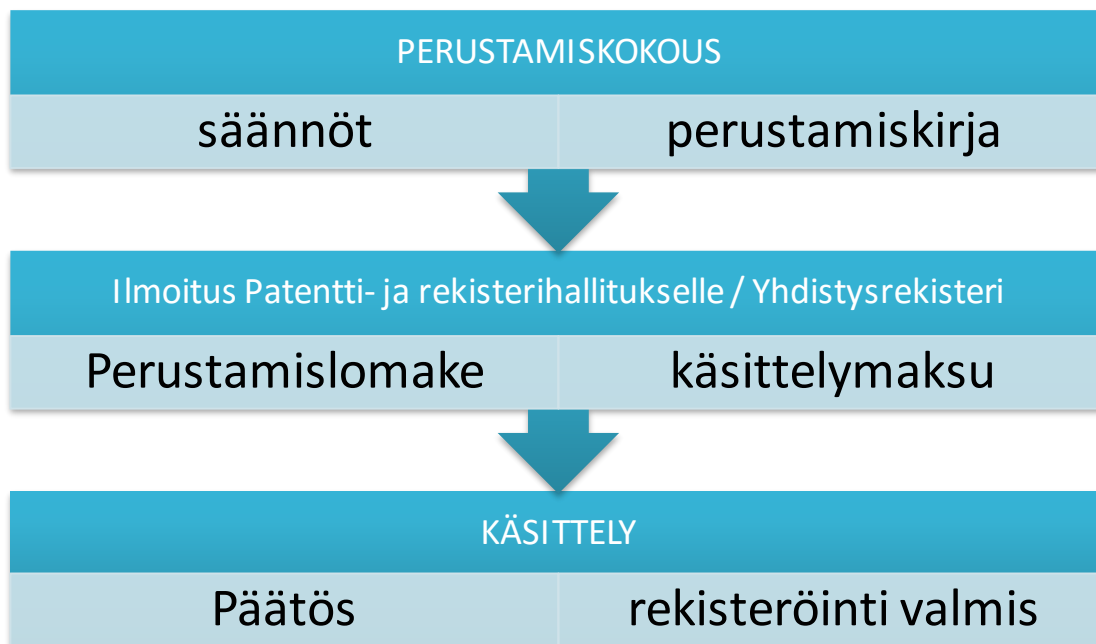
3.2.2 Yhdistyslaki

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen. Yhdistyslaki ei koske yhteisöä, jonka tarkoituksena on taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle. Uskonnollisiin yhdyskuntiin ja yhteisöön, joka on lailla tai asetuksella järjestetty erityistä tarkoitusta varten, tätä lakia sovelletaan vain sikäli kuin niin on erikseen säädetty. (Yhdistyslaki 503/1989, 1-2 §). Yhdistyslaki ohjaa yhdistysten toimintaa, mutta se ei kuitenkaan ole yksityiskohtainen. Se sisältää paljon minimivaatimuksia ja reunaehtoja, joita sitten täydennetään yhdistyksen säännöissä. Yhdistyslaki asettaa tietyt vaatimukset esimerkiksi yhdistyksen hallitukselle sekä kokousmenettelylle. (Välke & Miettinen, 2013, 10.)

Yhdistyslain ensimmäistä lukua eli lain soveltamisalaa onkin jo käsitelty aiemmin tässä työssä luvussa kaksi. Lain toisessa luvussa käsitellään yhdistyslain vaatimuksia yhdistyksen perustamiseen liittyvien asiakirjojen osalta (perustamiskirja ja säännöt). Säännöissä määritellään käytännöt yhdistyksen jäsenmaksuista, mutta tarkemmin jäsenyyttä käsitellään yhdistyslain kolmannessa luvussa, joka sisältää tarkemmat määräykset esimerkiksi koskien jäsenluettelon ylläpitämistä, yhdistyksen jäseneksi liittymistä ja yhdistyksestä eroamista. Yhdistyksen hallinnon järjestämistä, päätöksentekoa ja kokousmenettelyä sekä vastuuta ja velvollisuuksia käsitellään yhdistyslain luvuissa 4-6. Luvuissa 7-8 käydään läpi yhdistyksen toiminnan lopettamista tai lakkauttamista määräävät säädökset. Koska tämä opinnäytetyö keskittyy itse perustamiseen, niin yhdistyslaista käydään läpi tarkemmin vain siihen prosessiin liittyviä osa-alueita. (Yhdistyslaki 503/1989, 1-8 §.)

4 YHDISTYKSEN REKISTERÖINTI

Seuraavaksi käydään läpi perustamisvaiheessa huomioitavia seikkoja etenkin yhdistyslain näkökulmasta. Rekisteröinnin etenemistä on kuvattu alla olevassa kuvassa (kuva 3). Perustamistoimenpiteet käynnistyvät yleensä perustamiskokouksella ja päättyvät kun rekisteröintihakemus on käsitelty Patentti- ja rekisterihallituksessa. Tässä luvussa käsitellään rekisteröimisprosessin kulkua yleisellä tasolla. Luvussa viisi käydään läpi nämä samat rekisteröinnin vaiheet case-yhdistyksen näkökulmasta.

Kuva 3. Yhdistyksen rekisteröintiprosessi

4.1 Perustamiskokous

Hyvän idean ja huolellisen valmistelun jälkeen, kun päästy niin pitkälle, että on päädytty perustamaan rekisteröity yhdistys, voidaan kutsua koolle perustamiskokous. Perustamiskokouksessa hyväksytään yhdistyksen säännöt ja laaditaan perustamiskirja. Kokouksen koolle kutsuu yhdistyksen perustamista ajavat henkilöt. Kokous voidaan järjestää pienimuotoisena tai siihen voidaan yrittää saada mukaan mahdollisimman paljon yhdistyksen tulevasta toiminnasta tai toimialasta kiinnostuneita. Kokouksen aikana allekirjoitetaan perustamiskirja. Perustamiskokous voidaan käydä myös puhelimitse tai internetin kautta ja tällöin perustamiskirja allekirjoitetaan päätöksen teon jälkeen. (Loimu 2013, 34-35.) Yhdistyksen perustaminen tapahtuu yleensä perustamiskokouksessa, vaikka laki ei vaadikaan, että sellainen tulisi pitää. Lain mukaan vain perustamiskirja on laadittava. (Yhdistyslaki 503/1989, 7 §.)

4.2 Perustamiskirja

Perustamiskokouksessa laaditaan perustamiskirja, jonka allekirjoittavat vähintään kolme jäseneksi aikovaa. Perustamiskirja on päivättävä ja vähintään kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän allekirjoitettava. Perustajana olevan luonnollisen henkilön tulee olla 15 vuotta täyttänyt. (Yhdistyslaki 503/1989, 7 §.) Yhdistyksen voi perustaa luonnollisten henkilöiden lisäksi myös vähintään kolme oikeustoimikelpoista säätiötä tai yhteisöä esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja osakeyhtiöt. Tällöin perustamiskirjaan liitetään valtakirjat niiltä, joilla on oikeus edustaa yhteisöään. Perustamiskirjasta on käytävä ilmi, että yhdistys on päätetty allekirjoittaneiden toimesta perustaa, se on päätetty rekisteröidä ja allekirjoittaneet liittyvät yhdistyksen jäseniksi. Myös yhdistyksen nimi tulee olla tässä selkeästi esillä. Joissain tilanteissa perustamiskirja voidaan korvata perustamiskokouksen pöytäkirjalla edellyttäen, että siitä käy ilmi yhdistyksen perustaminen yhdistyslain mukaisesti. (Paasolainen 2013, 14-15.) Alapuolella esimerkkikuva perustamiskirjasta (kuva 4).

Perustamiskirja	
Me allekirjoittaneet olemme perustaneet _____ nimisen yhdistyksen, liittyneet siihen jäseniksi ja hyväksyneet sille oheiset säännöt.	
Paikka ja päivämäärä:	Allekirjoitukset nimenselvennyksineen:
_____	_____

Kuva 4. Perustamiskirjamalli

4.3 Säännöt

Perustamiskirjaan on liitettävä yhdistyksen säännöt. Yhdistyslaissa on määritelty ne niin sanotusti pakolliset tiedot, jotka säännöistä tulee ainakin ilmetä. Usein yhdistys laatii itselleen laajemmat säännöt, joissa pakollisia määräyksiä täydennetään valinnaisilla säännöillä. Yhdistyksen on kannattavaa painottaa säännöissä omalle toiminnalleen tarkoituksenmukaisia ja tärkeitä asioita. Valinnaisetkaan säännöt eivät saa olla

ristiriidassa muun lainsäädännön kanssa. Uudelle perustettavalle yhdistykselle on sääntömalleja saatavilla yhdistysrekisterin kotisivuilta. (Paasolainen 2013, 15-16). Mikäli yhdistyksen toiminta muuttuu ajan kuluessa, on sääntöjäkin ehkä tarpeen päivittää. Tämä on mahdollista, mutta vaatii oman käsittelyaikansa ja reittinsä. Siksi jo ensimmäistä kertaa sääntöjä määriteltäessä on järkevää käyttää siihen tarpeeksi aikaa ja selvitystyötä, jotta säännöt palvelevat mahdollisimman hyvin yhdistyksen toimintaa nyt ja toiminnan vakiintuessa. (Välke & Miettinen 2013, 11-12.)

4.3.1 Pakolliset sääntökohdat

Pakollisia sääntökohtia yhdistyslain mukaan on yhdeksän. Nämä sääntökohdat ovat kaikkien yleishyödyllisten yhdistysten säännöistä löydyttävä, jotta ne voidaan hyväksyä Patentti- ja rekisterihallituksessa. Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilla on nähtävillä mallisääntöjä (Liite 4), joiden avulla yhdistyksen sääntöjä voidaan alkaa muodostamaan. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017.) Yhdistyksen säännöissä on aina mainittava vähintään:

- 1) yhdistyksen nimi
 - 2) yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta
 - 3) yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot
 - 4) jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja
 - 5) yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi
 - 6) yhdistyksen tilikausi
 - 7) milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnantarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään
 - 8) miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle
 - 9) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakautetaan.
- (Yhdistyslaki 8 §.)

Yhdistyksen nimen tulee sopia perustettavalle yhdistykselle. Se ei saa olla harhaanjohtava eikä muistuttaa liaksi rekisterissä ennestään olevien yhdistysten nimiä (Yhdistyslaki 503/1989, 49 §). Nimi ei saa antaa väärää kuvaa yhdistyksen toiminnasta ja välttämättä sen ei tarvitse merkitä mitään. Sääntöihin on voitu merkitä nimen kohdalle sekä virallinen nimi että käytettävä lyhenne. Pitkän nimen omaavan yhdistyksen lyhenne saattaa vakiintua käyttöön ja monet saattavat yhtä hyvin tuntea lyhenteen kuin pidemmän nimikokonaisuuden, esimerkiksi Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto – MTK ry. Nimi ei saa myöskään antaa väärää kuvaa yhdistyksen kotipaikasta. Sääntöihin tulee merkitä yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta. Kotipaikka ei velvoita yhdistystä toimimaan juuri tällä paikkakunnalla, mutta esimerkiksi yhdistystä vastaan nostettu kanne käsitellään kotipaikkakunnan tuomioistuimessa. (Loimu 2013, 35-36.)

Sääntöihin määritellään yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot. Tästä on käytävä ilmi yhdistyksen toiminnan tavoitteet, mutta mitään pikkutarkkaa tietoa ei tarvitse laittaa. Kannattaa tuoda esiin ne kaikki toimintamuodot, joita yhdistyksen voidaan olettaa harjoittavan. Kaikkea ei tarvitse toteuttaa, mutta ne on hyvä olla tulevaisuuden varalta kirjattuna, ettei sääntöjä tarvitse niin herkästi muuttaa esimerkiksi toiminnan laajetessa. Toimintamuodot, joita yhdistys harjoittaa toimintansa tukemiseksi on syytä tuoda kattavasti esiin. Tällaista voi olla esimerkiksi kiinteän ja irtaimen omaisuuden hallinta, lahjoitusten vastaanottaminen sekä mahdolliset varainhankinnan muodot. (Loimu 2013, 38.) Yhdistyslain mukaan yhdistys saa harjoittaa vain sellaista elinkeino- tai ansiotoimintaa, josta on määrätty sen säännöissä tai joka muutoin välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen taikka jota on pidettävä taloudellisesti vähäarvoisena. Tämän vuoksi on tärkeää, että toimintamuodot on määritelty riittävän monipuolisesti. (Yhdistyslaki 503/1989, 5 §.)

Mahdolliset jäsenmaksut ja muut jäsenten yhdistykselle suorittavat maksut tulee mainita säännöissä. Tällaisia maksuja ovat useimmiten liittymismaksut ja vuotuiset tai kuukausittaiset jäsenmaksut. Maksujen suuruudet kannattaa säännöissä määrätä esimerkiksi yhdistyksen kokouksessa määriteltäviksi, jotta niitä on mahdollista tarvittaessa tarkistaa ja muuttaa. Säännöissä voidaan määrätä eri jäsenryhmille eri maksunmääräytymisperusteet, esimerkiksi kunniajäsen tai perhejäsen sekä opiskelijajäsenyydet. (Loimu 2013, 38-39.)

Yhdistyksellä on oltava hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. (Yhdistyslaki 503/1989, 35 §.) Säännöissä on kerrottava, mikä on hallituksen toimikausi sekä kuinka monesta jäsenestä hallitus koostuu ja tämän voi määrätä liukuvaksi, esimerkiksi puheenjohtaja ja 3-5 varsinaista jäsentä. Tilintarkastajia ja toiminnantarkastajia voi olla useita tai tilintarkastaja ja toiminnantarkastaja voivat olla sama henkilö, mutta näidenkin lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä tulee mainita säännöissä. Yhdistyksen tilikauden tulee olla 12 kuukautta, mutta sen ei tarvitse olla kalenterivuosi. Perustamisesta tai tilikauden muutoksesta johtuen tilikausi saa poikkeuksellisesti olla pidempi tai lyhyempi. Säännöissä määrätään; milloin pidetään päättävät kokoukset (näitä voi olla yksi tai useampi), valitaan hallitus, tilintarkastajat ja toiminnantarkastajat sekä milloin tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaus myönnetään. Kokouskäytännössä noudatetaan vakiintunutta, hyvää kokoustapaa mutta säännöissäkin määrätään, miten kokous on kutsuttava koolle. Yhdistyslaissa yhdistyksen kokouksella tarkoitetaan jäsenkokousta. Yhdistyksen hallituksen kokouksista siinä ei ole määräyksiä. (Loimu 2013, 39-40; Tiensuu 2012, 19.)

Viimeisenä niin sanottuna pakollisena kohtana säännöissä on määriteltävä miten yhdistyksen varat käytetään toiminnan loppuessa ja mitä tapahtuu mahdollisesti yhdistyksen muulle omaisuudelle. Varat voidaan esimerkiksi määrätä toiselle samaa tarkoitusta ajavan yhdistyksen käyttöön. Purkamisesta päättävä kokous voi tarkemmin määrittellä varojen käytöstä sääntöjen mukaisesti. Mikäli tuomioistuin lakkauttaa yhdistyksen vastoin sen tahtoa, voi se tarvittaessa päättää varojen käyttötarkoituksesta toisin. Yhdistyksen varoja ei voida jakaa jäsenille eikä luovuttaa osakeyhtiölle tai sellaiselle yhteisölle joka tavoittelee taloudellista voittoa toiminnallaan. (Tiensuu 2012, 19-20.)

4.3.2 Valinnaiset sääntökohdat

Valinnaisia sääntöjä voi yhdistys muodostaa vapaasti vastaamaan omaa toimintaansa. Ne eivät kuitenkaan saa olla ristiriidassa lainsäädännön kanssa. Tällaisia valinnaisia sääntökohtia voivat olla esimerkiksi hallituksen tehtävät, yhdistyksen nimenkirjoittamisoikeus ja nimenkirjoittajat sekä jäsenyyden ehdot. Mikäli säännöt poikkeavat radikaalisti Yhdistysrekisteritoimiston mallisäännöistä, niitä ei välttämättä sellaisenaan

hyväksytä. Tällöin ne palautuvat muutosehdotusten kanssa käsittelyyn. Säännöt ovat yhdistyskohtaisia ja niiden tulisi palvella yhdistystä mahdollisimman hyvin. Liian yksityiskohtaiset säännöt voivat hankaloittaa yhdistyksen toimintaa ja rajoittaa sen kehittämis- ja kasvumahdollisuuksia. (Loimu 2013, 40-41.)

4.4 Patenti- ja rekisterihallitus ja yhdistysrekisteri

Patenti- ja rekisterihallitus on virasto, joka toimii työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa ja ylläpitää muun muassa kaupparekisteriä ja yhdistysrekisteriä. Yhdistysrekisterin perustehtävä on pitää rekisterin tiedot ajan tasalla. Se käsittelee perusilmoitukset ja purkautumisilmoitukset. Lisäksi sen tehtäviin kuuluu lisäksi muun muassa sääntöjen ja sääntömuutosten ennakkotarkastukset ja neuvonta. Yhdistysrekisteri käsittelee yhdistyslaissa tarkoitetut ilmoitukset liitteineen sekä yhdistyksistä automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai muulla tavoin pidettävän luettelon. (Halila & Tarasti 2011, 647-648; Yhdistysrekisteriasetus 506/1989, 1 §.) Yhdistysrekisteri on siihen kuuluvine asiakirjoineen julkinen. Tämä tarkoittaa, että jokaisella on oikeus saada otteita ja todistuksia yhdistysrekisteristä ja siihen kuuluvista asiakirjoista siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. (Yhdistyslaki 503/1989, 47 §.) Yhdistysrekisteri myös ylläpitää muutoksia yhdistyksen tiedoissa. Muutoksista on ilmoitettava jos säännöt tai yhdistyksen osoite muuttuvat tai hallituksen puheenjohtaja tai nimenkirjoittajat vaihtuvat. (Paasolainen 2013, 33.)

4.4.1 Perusilmoitus

Yhdistyslaissa säädetyt perus-, muutos- ja purkautumisilmoitukset on tehtävä Patentti- ja rekisterihallituksen vahvistamalla lomakkeella liitettynä mukaan tarvittavat liitteet. Lomakemalli löytyy tämän työn liitteenä (Liite 1). Ilmoitukset toimitetaan Patentti- ja rekisterihallitukselle. Patentti- ja rekisterihallitus pitää lomakkeita yleisön saatavissa ja näitä saa muun muassa Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilta tai maistraatista. (Yhdistysrekisteriasetus 506/1989, 2 §.)

Perusilmoituksen voi lähettää joko postitse tai tehdä sähköisen järjestelmän kautta tunnistautumalla omilla pankkitunnuksilla. Perusilmoitukseen liitetään yhdistyksen perustamiskirja ja säännöt. Lisäksi siinä on ilmoitettava yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja yhdistyksen nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. Perusilmoituksessa on mahdollista ilmoittaa hallituksen muutkin jäsenet. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että yhdistyksen perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä. Allekirjoituksen voi tehdä myös hallituksen muun rekisteriin ilmoitetun täysivaltaisen jäsenen toimesta. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017; Yhdistyslaki 503/1989, 48 §.)

Saatuana perusilmoituksen, patentti- ja rekisterihallitus tarkastaa, että se täyttää yhdistyslain vaatimukset eikä rekisteröinnille näin ole lakiin perustuvaa estettä. Jos rekisteröimiselle olisi este, mutta ilmoitusta ei kuitenkaan jätetä tutkimatta tai rekisteröintiä heti evätä, ilmoituksen tekijälle on varattava tilaisuus ilmoituksen täydentämiseen tai oikaisemiseen taikka lausunnon antamiseen joka on tehtävä patentti- ja rekisterihallituksen määräämässä ajassa. Mikäli rekisteröimiselle on este vielä senkin jälkeen, kun ilmoitusta on täydennetty tai oikaistu tai lausunto annettu, rekisteröiminen on evättävä. Ilmoituksen tekijälle voidaan kuitenkin antaa uusi määräaika, jos siihen on aihetta. Jos estettä rekisteröimiselle ei ole, yhdistys on rekisteröitävä viivytyksettä. (Yhdistyslaki 503/1989, 49 §.) Jos uuden yhdistyksen perusilmoituksessa on korjattavaa, voi Patentti- ja rekisterihallitukselta pyytää korjauskehotuksen sähköisesti. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017.)

4.4.2 Käsittely ja kustannukset

Patentti- ja rekisterihallituksen nettisivuilla on nähtävillä ajantasainen käsittelyaikajennuste yhdistysrekisteriasioille. Käsittelyennuste on arvio käsittelyajasta ja se voi muuttua käsittelytilanteen mukaan. Uuden yhdistyksen käsittelyaika on yleisimmin kahdesta viikosta kuukauteen. Käsittelyaikana on aikaa, joka kuluu ilmoituksen tai hakemuksen saapumisesta ensimmäiseen asiakkaalle annettavaan päätökseen. Ensimmäinen päätös asiakkaalle voi olla ilmoituksen rekisteröinti, kirjallinen välipäätös tai pu-

helinyhteydenotto. Käsitelyn nopeuttamiseksi perustettava yhdistys voi pyytää maksullista ennakkotarkastusta säännöilleen. Hinta määräytyy Patentti- ja rekisterihallituksen voimassa olevan taksan mukaisesti. Ennakkotarkastusta haetaan vapaamuotoisella hakemuksella ja ne käsitellään pääsääntöisesti kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Tämän jälkeen ennakkotarkastus on voimassa kaksi vuotta päätöksestä. Ennakkotarkastuksen jälkeen yhdistyksen on vielä hyväksyttävä säännöt ja tämän jälkeen ne rekisteröidään. Ennakkotarkastus voi tulla kyseeseen, mikäli esimerkiksi halutaan tietää, onko yhdistys rekisteröitävissä aatteellisena yhdistyksenä tai mikäli sääntöihin on tulossa tavallisesta poikkeava kohta. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017.)

Yhdistysrekisterin palvelut ja sinne tehtävät ilmoitukset ovat maksullisia. Palvelumaksut vahvistetaan vuosittain. Ainoastaan yhdistyksen purkautumisilmoitus on maksuton. Palvelumaksut tulee maksaa etukäteen ja ilmoitukseen laitetaan mukaan liitteeksi kopio maksukuitista. Sähköisen palvelun kautta ilmoitukset voi maksaa ennen lähetystä omilla pankkitunnuksillaan. (Tiensuu 2012, 21.) Sähköisesti tehdyn perusilmoituksen käsittelymaksu on edullisempi kuin paperisen. Maksun suuruuteen vaikuttaa lisäksi se, onko sääntöjä ennakkotarkastettu vai ei. Perustettaessa uutta yhdistystä maksu muodostuu perustamisilmoituksen käsittelymaksusta sekä mahdollisesta sääntöjen ennakkotarkastusmaksusta. (Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut 2017.)

5 ANNA TUKESI RY

Anna Tukesi ry on vuonna 2015 perustettu salolainen poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton vapaaehtoisyhdistys. Perustamisprosessi alkoi vuoden 2015 alussa ja virallinen rekisteröintipäivä on 30.4.2015. Yhdistyksen tarkoituksena on monin eri keinoin parantaa Salon asukkaiden hyvinvointia ja elämänlaatua. Yhdistyksen kautta on mahdollista saada materiaalista tukea kuten kodintarvikkeet, huonekalut, vaatteet ja hygienia tuotteet. Kaikki eteenpäin lahjoitettava on saatu niin ikään lahjoituksena alueen yksityisiltä sekä myös yrityksiltä. Yhdistys pyrkii suoran avustustoiminnan lisäksi

kehittämään yhteistyötä jo tällä hetkellä olemassa olevien avuntarjoajien välillä. Yhteisiä projekteja eri toimijoiden kanssa onkin toteutettu ja yhteistyö on otettu innostuneena vastaan. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

Toiminta on vakiintunut ja tällä hetkellä yhdistys auttaa monia salolaisia ja on mukana eri projekteissa ja hankkeissa alueella. Anna Tukesi ry:n toimintaa pyöritetään tällä hetkellä täysin vapaaehtoisvoimin. Rekisteröinti on helpottanut yhdistyksen toiminnan ohjausta ja suunnittelua. Yhteistyö muiden virallisten tahojen kuten muiden rekisteröityjen yhdistysten tai kaupungin eri edustajien kanssa on ollut helpompaa ja rekisteröitynä yhdistykseemme suhtaudutaan luottavaisesti ja ammattimaisesti. Rekisteröinnin myötä meidän on ollut mahdollista hakea sekä rahallista tukea toiminnallemme, että saada veloitusetta yhdistykseemme käyttöön toimitilaa. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

5.1 Anna Tukesi ry:n lähtökohdat

Yhdistyksen perustamisen alkuunpanijoina olivat sekä minä, että hyvä ystäväni. Olimme jo puoli vuotta keränneet materiaalisia avustuspaketteja alueemme apua tarvitsijoille, joiden yhteystiedot ja tarvelistat saimme jo olemassa olevilta avuntarjoajatahoilta. Paketteja toimitettiin säännöllisesti ja tuntui että tarvetta saattaisi olla tämän kaltaiselle viralliselle toiminnalle Salon alueella. Meille kummallekin oli alusta alkaen selvää, että mikäli päädyimme yhdistyksen perustamaan, tulisi siitä myös rekisteröity. Toiminta-ajatuksemme oli perustaa nimenomaan aatteellinen yhdistys, jonka toiminnalla tulisi olemaan ennen pitkää pysyvä ja vankka jalansija Salon alueen toimintaympäristössä.

Perustettavan yhdistyksen toiminnan suuntaviivat olimme jo miettineet, mutta päätimme vielä ennen perustamista ja rekisteröintiä toteuttaa vapaamuotoisen kyselyn, jonka pohjalta meidän olisi mahdollista varmistaa toiminnan tarpeellisuus sekä kohdistaa yhdistykseemme toiminta vastaamaan mahdollisimman hyvin alueemme asukkaiden tarvetta. Kysely toteutettiin 9.-10.1.2015 Salon keskustan kauppakeskus Plazassa ja sen edustalla. Sen toteuttamiseen käytettiin yhteensä aikaa noin kahdeksan tuntia ja suoritimme kyselyn toteutuksen kahdestaan. Kyselyyn vastasi 351 henkilöä,

jotka kaikki olivat täysi-ikäisiä. Kyselylomake (kuva 5) oli ulkoasultaan ja toteutukseltaan yksinkertainen ja vastausta pyydettiin neljään eri kohtaan. Laadimme tarkoituksella lomakkeen mahdollisimman yksinkertaiseksi, jotta mahdollisimman moni olisi halukas siihen vastaamaan.

<h2>Hyväntekeväisyysyhdistys Saloon?</h2> <p>Olemme suunnittelemassa uuden yhdistyksen perustamista. Yhdistyksen tarkoituksena on auttaa seutumme vähävaraisia ja tämän kyselyn avulla pyrimme kartoittamaan tarvetta tällaiselle toiminnalle.</p>
<p>Tiedätkö jonkun, joka on ollut taloudellisissa vaikeuksissa viimeisen puolen vuoden aikana?</p> <p>☐ Kyllä</p> <p>☐ Ei</p>
<p>Kerro mitä hyväntekeväisyysyhdistyksiä tiedät Salossa jo toimivan:</p>
<p>Uskotko että Salossa olisi tarvetta uudelle hyväntekeväisyysyhdistykselle, jonka toiminta olisi suunnattu auttamaan alueemme vähävaraisia?</p> <p>☐ Kyllä</p> <p>☐ Ei</p>
<p>Kerro lyhyesti minkälaista apua mielestäsi uuden yhdistyksen tulisi tarjota Salon asukkaille:</p>
<p>Kiitos vastauksistasi!</p>

Kuva 5. Kyselylomake

Kyselyä tehdessämme huomasimme, että tämä herätti paljon ajatuksia ja moni oli selvästi huolissaan kaupunkimme asukkaiden nykytilasta. Osa vastaajista jäi keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksia aiheesta ja olivat kiinnostuneita tulevasta yhdistyksestämme. Muutama henkilö kertoi avoimesti omastakin tilanteestaan ja vaikeuksistaan. Jokainen, joka kanssamme pysähtyi hieman keskustelemaan, oli sitä mieltä, että avuntarvitsijoita alueellamme paljon. Vastaajista jopa 81% tiesi jonkun, joka oli kärsinyt taloudellisista vaikeuksista viimeisen puolen vuoden aikana.

Koska yhdistyksemme yhtenä mahdollisena tavoitteena oli nivoa yhteen jo alueella toimivia hyväntekeväisyystahoja, niin pyysimme vastaajia nimeämään tietämiään yh-

distyksiä tai muita toimijoita. Tunnetuinta oli selkeästi MLL:n eli Mannerheimin Lastensuojeluliiton toiminta. Myös Pelastakaa Lapset ry:n, seurakuntien sekä Salon SYTY:n eli Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistyksen toiminta oli jonkin verran tuttua. Vastaajista 75% oli sitä mieltä, että alueella voisi olla kysyntää vähävaraisten auttamiseen keskittyvällä yhdistyksellä. Kun pyydettiin luettelemaan minkälainen apu olisi tarpeellista, niin eniten toivottiin taloudellista apua arjen pyörittämiseen, esimerkiksi ruoka-, vaate- ja rahallinen apu. Myös syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisemiseen toivottiin apua, esimerkiksi ulkoiluseuraa vanhuksille.

5.2 Rekisteröinnin vaiheet

Anna Tukesi yhdistyksen rekisteröintiin päädyttiin, koska se koettiin järkeväksi toiminnan ja yhdistyksen tulevaisuuden kannalta ajateltuna. Itse rekisteröintiprosessiin perustamiskokouksesta aina rekisteröinnin valmistumiseen saakka kului aikaa lähes kolme kuukautta. Rekisteröinnin valmisteluun kului aikaa jo ennen perustamiskokousta, koska etukäteen pohdittiin tavoitteita toiminnalle, mietittiin tulevalle yhdistykselle sopiva nimi sekä luonnosteltiin yhdistyksen säännöt hyväksyttäväksi perustamiskokouksessa.

5.2.1 Perustamiskokous ja perustamiskirja

Yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 2.2.2017 Salossa ja kokouksessa oli läsnä neljä jäsentä. Itse kokous noudatti normaalia kokouskäytäntöä ja -kulkua. Kokouksessa käytiin läpi ja hyväksyttiin yhdistyksen säännöt sekä valittiin yhdistyksen hallitus. Ensimmäisen toimikauden toimintasuunnitelma hyväksyttiin ja sovittiin yhdistyksen toiminnantarkastuksesta. Lisäksi jo perustamiskokouksessa tehtiin päätös pankkitilin avaamisesta yhdistykselle ja määriteltiin käyttöoikeus tiliin. Perustamiskirja allekirjoitettiin kokouksessa. Anna Tukesi ry:n perustamiskirja noudatti perinteistä kaavaa ja perustamislauseke kuului seuraavasti: “Me allekirjoittaneet olemme perustaneet Anna Tukesi ry – nimisen hyväntekeväisyyttä harjoittavan yhdistyksen, liittyneet siihen jäseniksi ja hyväksyneet sille oheiset säännöt”. Perustamiskirjan allekirjoittivat perustamiskokouksessa läsnä olleet jäsenet.

5.2.2 Yhdistyksen säännöt

Anna Tukesi ry:n sääntöjä luotaessa käytettiin hyväksi Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilta löytyviä mallisääntöjä. Yhdistyksen toimintamuotoja ja tarkoitusta määriteltäessä, sääntöihin kirjattiin mahdollisimman kattavasti ja laajasti ylös ne kaikki toimintamuodot, jotka voisivat olla jossain vaiheessa yhdistyksen toimintaa tulla kyseeseen. Ei haluttu, että säännöt rajoittaisivat Anna Tukesi ry:n toimintaa ja kehitystä tulevaisuudessakaan. Aivan aluksi säännöissä määritellään, että yhdistyksen nimi on Anna Tukesi ry ja sen kotipaikkana on Salo. Tämän jälkeen päästään itse konkreettiseen toimintaan liittyviin sääntökohtiin. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

Sääntöjen mukaan Anna Tukesi ry:n tarkoituksena on paikallisesti Salon alueella tarjota apua arjen eri tilanteisiin ja haasteisiin sekä helpottaa hädänalaisessa elämäntilanteessa olevia ja luoda harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia myös vähävaraisille. Yhdistyksen tarkoituksena on myös kehittää alueen hyväntekeväisyystahojen yhteistyötä ja luoda verkostoja joiden avulla pystytään auttamaan ihmisiä vielä kokonaisvaltaisemmin. Säännöissä mainitaan myös, että tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys voi järjestää harrastusmahdollisuuksia paikkakunnalla ja hankkia siihen tarvittavia välineitä; toimia yhteistyössä ja myös kehittää alueen hyväntekeväisyysjärjestöjen ja -ryhmien keskinäistä yhteistyötä; ottaa vastaan tavaralahjoituksia toimitettavaksi eteenpäin apua tarvitseville sekä tehostaa ruoka-avun saavutettavuutta ja tarjontaa sekä järjestää erilaisia tapahtumia Salon alueella. Sääntöihin on kirjattu, että toimintansa tukemiseksi yhdistys voi rekisteröidyttyään ottaa vastaan lahjoituksia, avustuksia ja testamentteja; järjestää asianomaisella luvalla arpajaisia, rahankeräyksiä, myyjäisiä ja huvitilaisuuksia; omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta; harjoittaa anniskelutoimintaa järjestämiensä tilaisuuksien yhteydessä sekä hankkia erilaisiin projekteihin ja hankkeisiin suojelijoita, tukijoita, sponsoreita ja yhteistyökumppaneita. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

Seuraavat sääntökohdat koskevat yhdistyksen jäsenyyttä. Anna Tukesi ry:n jäsenenä voi olla yksityinen henkilö, yhteisö ja säätiö. Jäsenyys voi olla kannatusjäsenyyttä tai kunniajäsenyyttä. Kunniajäseneksi voidaan yhdistyksen kokouksen yksimielisellä päätöksellä kutsua siihen ansioitunut henkilö. Kannatusjäsen kannattaa yhdistyksen

toimintaa. Kannatusjäsenellä ei ole velvoitteita, eikä vastuuta yhdistyksessä. Kannatusjäsen ei voi tulla valituksi hallitukseen, mutta hänellä on oikeus osallistua yhdistyksen vuosikokoukseen. Kannatusjäseneksi liittyyään maksamalla jäsenmaksu. Kannattavilta jäseniltä perittävän vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta päättää vuosikokous. Kannatusjäsenen jäsenmaksu on vapaaehtoinen, ei pakollinen suoritus. Säännöissä mainitaan, että yhdistyksen jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta tai on menettänyt yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

Anna Tukesi ry:n säännöissä on määritelty, että yhdistyksen asioita hoitaa hallitus. Yhdistyksen hallituksen muodostavat puheenjohtaja sekä kolme varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Sääntöjen mukaan yhdistyksen hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja voi valita joko keskuudestaan tai ulkopuoleltaan toiminnanjohtajan, sihteerin ja muut yhdistyksen tarvitsemat toimihenkilöt. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun puolet sen jäsenistä ja lisäksi puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja on läsnä. Äänestykset ratkaistaan enemmistöllä annetuista äänistä. Äänen mennessä tasan ratkaistaan tulos arvalla. Hallituksen toimikaudeksi on määritelty säännöissä yksi kalenterivuosi. Yhdistyksen nimenkirjoitusoikeus on otettu yhdeksi sääntökohdaksi. Anna Tukesi ry:n nimenkirjoitusoikeus on hallituksen puheenjohtajalla toiminnanjohtajalla. Yhdistyksen nimenkirjoittamisoikeuden hallitus voi myös antaa valitsemalleen toimihenkilölle. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

Tilikausi ja toiminnantarkastajien toimikausi ovat Anna Tukesi ry:ssä kalenterivuosi. Säännöissä määrätään, että tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja hallituksen vuosikertomus on annettava toiminnantarkastajille viimeistään kuukautta ennen vuosikokousta. Toiminnantarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta hallitukselle. Yhdistyksen vuosikokous pidetään sääntöjen mukaan vuosittain hallituksen määräämänä päivänä tammi-toukokuussa. Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Yhdistyksen kokouksen päätökseksi tulee, ellei säännöissä ole

toisin määrätty, se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaistaan tulos arvalla. Säännöissä mainitaan, että hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokoukset koolle vähintään seitsemän vuorokautta ennen kokousta jäsenille postitetuilla kirjeillä, yhdistyksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä tai sähköpostitse. Myös vuosikokouksessa käsiteltävät asiat on kirjattu yhdistyksen sääntöihin. Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Anna Tukesi ry:n vuosikokous etenee sääntöjen mukaan seuraavasti:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja toiminnantarkastajien lausunto
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
7. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis- ja jäsenmaksun suuruus
8. valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet
9. valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa
10. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

(Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017)

Viimeinen sääntökohta Anna Tukesi ry:n säännöissä käsittelee sääntöjen muuttamista ja yhdistyksen purkamista. Yhdistyksen sääntöjen mukaan päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolmen neljäosan enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta. Ehdotus yhdistyksen purkamisesta katsotaan hyväksytyksi, jos kahdessa perättäisessä vähintään kuukauden väliajoin pidetyssä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolme neljäosaa annetuista äänistä sitä kannattaa. Säännöissä määrätään, että yhdistyksen purkautuessa sen varat on luovutettava purkamisesta päättäneen yhdistyksen kokouksen tarkemmin määräämän

tarkoituksen toteuttamiseen. Sama koskee myös yhdistyksen lakkautusta. Tarkoituksen tulee kuitenkin olla samankaltaista, kun säännöissä on Anna Tukesi ry:n osalta määriteltä. (Anna Tukesi ry:n www-sivut 2017.)

5.3 Rekisteröinnin vaikutukset

Kuten rekisteröidyillä yhdistyksillä yleensäkin, myös Anna Tukesi ry:llä rekisteröinti on helpottanut toimimista muiden virallisten tahojen kanssa. Tällaisia virallisia tahoja ovat esimerkiksi Salon kaupunki ja muut Salossa toimivat rekisteröidyt yhdistykset. Yhdistyksen toimintaan ja tavoitteisiin on suhtauduttu vakavasti ja yhteisten projektien tekeminen on ollut mahdollista. Koska toiminta on ollut virallista ja toiminnantarkastus tehdään vaaditusti, yhdistykseen suhtaudutaan luottamuksellisesti eikä toiminnan kyseenalaistamiselle ole aihetta. Tästä on apua, tarkastellaan Anna Tukesi ry:n toimintaa sitten mistä näkökulmasta tahansa. Avunsaajat voivat luottaa että heidän asiansa pysyvät salassa, lahjoittajat tietävät että apu menee perille ja yhteistyökumppanit tietävät olevansa tekemisissä luotettavan yhdistyksen kanssa.

Toinen seikka mihin rekisteröinti vaikuttaa, on yhdistyksen toiminnan rahoittaminen ja avustusten hakeminen. Rekisteröinnin myötä Anna Tukesi ry:llä on mahdollisuus hakea avustusta toiminnalleen esimerkiksi Salon kaupungilta ja Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskuksesta eli STEA:lta. Rekisteröitynä yhdistyksenä Anna Tukesi ry on saanut veloituksetta käyttöönsä myös ne tilat joissa toimintaa harjoitetaan. Rekisteröinti on mahdollistanut toiminnan harjoittamisen tehokkaasti ja vaaditulla laajuudella. Toiminnan kehittäminen ja uusien yhteistyöhankkeiden kehittäminen on helppoa toteuttaa, kun yhdistys on rekisteröity.

Rekisteröinnillä on myös Anna Tukesi ry:n kohdalla haluttu vaikuttaa toiminnan pysyvyyteen. Yhdistyksen vakaa aikomus on ollut alusta asti saada vakiintunut jalansija Salon alueen yhtenä yhdistystoimijana ja avun tarjoajana. Tavoitteena on lisäksi mahdollisuuksien mukaan laajentaa ja kasvattaa toimintaa entisestään.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhdistystoiminnalla on vakiintunut jalansija Suomessa ja yhdistymisvapaus on turvattu perustuslailla. Yhdistyksen perustaminen on myös melko helppoa Suomessa. Yhdistystä perustettaessa on kuitenkin mietittävä tarkkaan yhdistyksen toiminnan suunta ja tavoitteet sekä perehdyttävä alueella jo toimintaansa harjoittaviin, saman kaltaisiin, yhdistyksiin. Yhdistys voi itse päättää, haluaako se rekisteröityä vai ei. Rekisteröinti kannattaa tehdä, mikäli se on yhdistyksen toiminnan kannalta järkevää. Rekisteröity yhdistys on juridisesti tarkasteltuna oikeuskelpoinen eivätkä sen jäsenet ole henkilökohtaisesti vastuussa yhdistyksen sitoumuksista toisin kuin rekisteröimättömässä yhdistyksessä. Rekisteröidyn yhdistyksen toiminta myös koetaan usein virallisemmaksi ja luotettavammaksi. Tämä helpottaa yhteistyötä muiden toimijoiden (esimerkiksi muut rekisteröidyt yhdistykset) ja tahojen (esimerkiksi kaupunki) kanssa. Rekisteröimättömän yhdistyksen toiminta on yleensä pienimuotoisempaa eikä välttämättä niin tavoitteellista kuin rekisteröidyllä yhdistyksellä. Rekisteröimättömiä yhdistyksiä ovat usein esimerkiksi luokkatoimikunnat.

Perustan yhdistyksen perustamiselle, toiminnalle ja rekisteröinnille määrittelee yhdistyslaki. Yhdistyslaki ei ole kovin yksityiskohtainen ja sen määräykset ovat melko yleispäteviä. Omissa säännöissään yhdistys määrittelee tarkemmat suuntaviivat toiminnalleen. Sääntöjen muotoilemiseen kannattaa käyttää aikaa, sillä niiden tulee palvella yhdistystä ja sen toimintaa mahdollisimman hyvin rajoittamatta yhdistyksen kehitystä. Yhdistyksen toiminnasta riippuu mitä muita lakeja ja asetuksia on otettava huomioon sekä perustamisvaiheessa että itse toiminnassa ja sen mahdollisissa muutoksissa. Aatteelliset yhdistykset ovat niin sanotusti yleishyödyllisiä yhdistyksiä eikä niiden toiminnan tavoitteena ei ole voiton tai taloudellisen hyödyn tuottaminen jäsenille. Yhdistyksen yleishyödyllisyys arvioidaan verotuksessa. Arvioinnissa otetaan huomioon yhdistyksen säännöt ja sen todellinen toiminta.

Rekisteröinnin ensimmäinen askel on perustamiskirjan allekirjoittaminen. Yleensä järjestetään myös perustamiskokous, jonka yhteydessä perustamiskirja allekirjoitetaan. Yhdistyksen rekisteröinti-ilmoitus tehdään Patentti- ja rekisterihallitukselle perusil-

moituslomakkeella, jonka liitteeksi tulee laittaa allekirjoitettu perustamiskirja, yhdistyksen säännöt sekä tosite maksetusta käsittelymaksusta. Patentti- ja rekisterihallitus ylläpitävät Yhdistysrekisteriä, josta on saatavilla ajantasaista tietoa Suomen rekisteröidyistä yhdistyksistä. Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilla on kattavasti tietoa yhdistyksen perustamista ja rekisteröintiä harkitseville. Sivulla on saatavilla malleja esimerkiksi perustamiskirjasta, säännöistä ja lomakkeista.

Tässä työssä käsiteltiin yhdistyksen perustamista aatteellisen yhdistyksen näkökulmasta ja case-yhdistyksenä toimi salolainen hyväntekeväisyisyhdistys Anna Tukesi ry, joka on perustettu ja rekisteröity vuonna 2015. Tämän yhdistyksen perustamisen lähtökohtia ja rekisteröintiä käytiin työssä läpi ja perustamisprosessia on mahdollista verrata yleisesti yhdistyksen perustamiseen. Useimmiten yhdistyksen perustaminen etenee hyvinkin samaa kaavaa. Anna Tukesi ry:tä perustettaessa se päätettiin myös rekisteröidä ja tämä varmasti oli oikea ratkaisu, kun katsoo yhdistyksen kehityskaarta ja nykytilaa. Kuten jo aiemmin on tässä työssä sanottu, rekisteröinti tuo yhdistyksen toimintaan johdonmukaisuutta ja pysyvyyttä.

LÄHTEET

- Anna Tukesi ry:n www-sivut. 2017. Viitattu 5.5.2017. <http://www.annatukesi.net>.
- Arpajaislaki. 2001. L 23.11.2001/1047 muutoksineen.
- Halila, H. & Tarasti, L. 2011. Yhdistysoikeus. Helsinki: Talentum.
- Henkilötietolaki. 1999. L 22.4.1999/523 muutoksineen.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Tammi.
- KHO 27.12.2013 T 4068, Finlex.
- Kirjanpitolaki. 1997. L 30.12.1997/1336 muutoksineen.
- Loimu, K. 2013. Yhdistyksen ABC. Helsinki: Into Kustannus Oy.
- Loimu, K. 2013. Yhdistystoimijan käsikirja. Helsinki: Sanoma Pro.
- Myllymäki, R & Hinkka, T. 2016. Yhdistysjohtamisen opas. Vantaa: Ketterät Kirjat Oy.
- Paasolainen, S. 2013. Yhdistyksen elinkaari. Kerava: ProTaito.
- Patentti- ja rekisterihallituksen www-sivut. 2017. Viitattu 5.5.2017. <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri>.
- Perintö- ja lahjaverolaki. 1940. L 12.7.1940/378 muutoksineen.
- Rahankeräyslaki. 2006. L 31.3.2006/255.
- Rosengren, P. & Törrönen, A. 2008. Yhdistystoiminnan avaimet. Vantaa: Painotalo Keili.
- Suomen perustuslaki. 1999. L 11.6.1999/731 muutoksineen.
- Tienhaara, P. 2012. Yhdistystoiminta 2000 -luvulla. Työväen Sivistysliitto TSL ry.
- Tilintarkastuslaki. 2015. L 18.9.2015/1141.
- Tuloverolaki. 1992. L 30.12.1992/1535 muutoksineen.
- Työ- ja elinkeinoministeriön asetus patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista 859/2012.
- Työaikalaki. 1996. L 9.8.1996/605 muutoksineen.
- Työturvallisuuslaki. 2002. L 23.8.2002/738 muutoksineen.
- Verohallinto www-sivut. 2017. Viitattu 20.5.2017 https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio.

Verotusohje yleishyödyllisille yhteisöille. [2016]. Viitattu 20.5.2017.
[https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil\(41421\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil(41421)).

Välke, O. 2013. Yhdistystoimijan opas. Helsinki: Visio.

Yhdistyslaki. 1989. L 26.5.1989/503 muutoksineen.

Yhdistysrekisteriasetus 26.5.1989/506.

Päätöksen postitusosoite ☐ yhteyshenkilölle ☐ puheenjohtajalle ☐ yhdistyksen osoitteeseen	Diaaritarra (viranomainen täyttää)
Yhteyshenkilö (nimi, osoite, puhelin, sähköposti) (ohje 7) ☐ sama kuin puheenjohtajan osoite	Yhdistyksen osoite (ohje 8) ☐ sama kuin puheenjohtajan osoite

Patentti- ja rekisterihallitukselle ilmoitetaan yhdistysrekisteriin merkittäväksi:

YHDISTYS	
Yhdistyksen nimi (ohje 1)	
Yhdistyksen kotikunta	Patentti- ja rekisterihallituksen merkinnät Saapunut

YHDISTYKSEN NIMENKIRJOITTAJAT (ohje 2)			
Yhdistyksen sääntömääräiset nimenkirjoittajat (ohje 3)			
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka

Yhdistyksen sääntömääräiset nimenkirjoittajat, jatkoa (ohje 3)			
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka

Määrätyt nimenkirjoittajat (ohje 4)			
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka
Toimi tai asema	Nimi	Henkilötunnus	Kotikunta
Postiosoite (ei täytetä, jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus)		Postinumero	Postitoimipaikka

Elleivät lomakkeessa varatut tilat riittää, niitä voidaan jatkaa erilliselle A4 (210 x 297 mm) arkille.

Ennakkotarkastus (ohje 5)	
☐ Sääntöjen ennakkotarkastus on suoritettu	
Ennakkotarkastuksesta annetun päätöksen päivämäärä _____	Y-tunnus (ohje 9)
Vakuutus ja allekirjoitus (ohje 6) Vakuutan, että yhdistyksen nimenkirjoittajat ovat täysivaltaisia, perustamisessa on noudatettu yhdistyslain säännöksiä ja että ilmoitetut tiedot ovat oikeat.	
Ilmoituksen päiväys (paikka ja aika) _____	Allekirjoitus
Puhelinnumero virka-aikana	Hallituksen puheenjohtajan allekirjoitus ja nimenselvennys
Sähköpostiosoite	

Yhdistyksen rekisteröimiseen tarvittavat asiakirjat:

- 1 perusilmoituslomake
 - 2 perustamiskirja
 - 3 säännöt
 - 4 kuitti tai kuittijäljennös maksun suorittamisesta
- Liitteiden tulisi olla A4 kokoisia.

Ilmoitus liitteineen toimitetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. Ohjeita ei liitetä ilmoitukseen.

OHJEITA:

- Ohje 1 Yhdistyksen nimi**
Nimi on ilmoitettava samanlaisena kuin se on perustamiskirjassa ja säännöissä.
- Ohje 2 Yhdistyksen nimenkirjoittajat**
Nimenkirjoittajien on oltava täysivaltaisia, ts. he eivät saa olla alaikäisiä tai tuomioistuimen vajaanvaltaisiksi julistamia tai konkurssissa.
Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus, ei hänen postiosoitettaan ilmoiteta, koska tieto rekisteröidään henkilötunnuksen perusteella suoraan väestörekisteritiedoista. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan hänen syntymäaikansa ja postiosoitteensa sekä asuinmaansa.
Jos ilmoituksessa olevan yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan asuinpaikka ei ole Suomessa, yhdistyksen on haettava poikkeuslupaa Patentti- ja rekisterihallitukselta ennen kuin ilmoitus voidaan merkitä rekisteriin.
- Ohje 3 Yhdistyksen sääntömääräiset nimenkirjoittajat**
Tässä ilmoitetaan yhdistyksen säännöissä olevan nimenkirjoitusmääräyksen mukaiset nimenkirjoittajat.
- Ohje 4 Määrätyt nimenkirjoittajat**
Jos yhdistyksen säännöissä olevan nimenkirjoitusmääräyksen mukaan on mahdollista hallituksen määrätä / oikeuttaa joku henkilö kirjoittamaan yhdistyksen nimi, ilmoitetaan tässä se/ne henkilö(t).
- Ohje 5 Ennakkotarkastus**
Tämä kohta täytetään, jos Patentti- ja rekisterihallitus on hakemuksesta suorittanut sääntöjen ennakkotarkastuksen.
- Ohje 6 Vakuutus ja allekirjoitus**
Hallituksen puheenjohtajan on päivättävä ja omakätisesti allekirjoitettava lomake.
- Ohje 7 Yhteyshenkilö**
Ilmoitetaan tiedot henkilöstä tai liitosta, joka hoitaa rekisteröintiasian yhdistyksen puolesta.
- Ohje 8 Osoite on julkinen rekisterimerkintä**
Yhdistys voi ilmoittaa erillisen postiosoitteen. Muussa tapauksessa yhdistyksen osoitteeksi merkitään puheenjohtajan kotiosoite.
- Ohje 9 Yhdistyksen Y-tunnus**
Mikäli yhdistyksellä on Y-tunnus, ilmoitetaan se tässä. HUOM! Ilmoitukset on tällöin tehtävä myös Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään Y-lomakkeella. Yhdistyksen tiedot eivät välity yhdistysrekisteristä Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään eivätkä Y-lomakkeilla ilmoitetut muutokset välity yhdistysrekisteriin. Lisää tietoa www.ytj.fi

Perustamiskirjan malli**Perustamiskirja**

Me allekirjoittaneet olemme perustaneet _____ nimisen yhdistyksen, liittyneet siihen jäseniksi ja hyväksyneet sille seuraavat säännöt.

Paikka, päivämäärä ja vähintään kolmen jäseneksi liittyvän allekirjoitukset nimenselvennöksiineen.

Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti osoitteessa <https://yhdistysilmoitus.prh.fi>

Ilmoituksen voi tehdä myös täysin sähköisesti, jolloin käsittelymaksu on alempi. Sähköisen ilmoituksen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja omilla pankkitunnuksillaan. Allekirjoituksen jälkeen sähköinen ilmoitus maksetaan suoraan palvelun kautta, ei etukäteen.

Käsittelymaksuohje

Ilmoitus on maksullinen. Maksa käsittelymaksu etukäteen ja liitä tosite maksusta ilmoitukseen.

Kun ilmoitus tehdään verkossa yhdistysrekisterin asiointipalvelun kautta, maksetaan käsittelymaksu suoraan palvelun kautta, ei etukäteen.

Tositteessa tarvittavat tiedot:

- Maksun maksaja
- Maksun saaja (PRH) ja tilinumero, jolle maksu maksettu (OP FI53 5000 0121 5011 82 OKOYFIHH)
- Arkistointitunnus
- Maksettu summa euroina
- Viesti -kentässä tietoina yhdistyksen nimi ja ilmoitustyyppi (perusilmoitus).
- Viitenumeroa ei anneta.

Hyväksymme vain kuitin, josta ilmenee maksun tilan olevan "Maksettu" tai "Käsitelty". Ilmoitukseen liitettävä tosite voi olla tuloste lopullisesta maksutapahtumasta, jossa on pankin arkistointitunnus, kopio tilioitteesta tai maksuautomaatilta saatu kuitti.

Ilmoituksen postitusosoite:

Patentti- ja rekisterihallitus, Yhdistysrekisteri, PL 1190, 00101 HELSINKI

Lisäohjeita käsittelymaksuista, maksutavoista ja ilmoitusmenettelystä: www.prh.fi

Arkadiankatu 6A,
Helsinki

PL 1140,
00101 Helsinki

Asiakaspalvelunumero
029 509 5050

Telefaksi
029 509 5328

www.prh.fi

YRITYS- JA
YHTEISÖTIETOJÄRJESTELMÄ

Viranomaisen merkintöjä									

PERUSTAMISILMOITUS
Osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki,
säätiö, yhdistys ja muu yhteisö

Y1

Lomakkeella voi ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, säätiörekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja vakuutusmaksuverovelvolliseksi.

Lähetä lomake osoitteesen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI

Yrityksen tai yhteisön nimi	
Toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)	Yrityksen kieli
	☐ suomi ☐ ruotsi
Toinen nimivaihtoehto	Kolmas nimivaihtoehto
Yritys ilmoittautuu (ilmoita tiedot Verohallinnolle sivulla 3-4)	
☐ Kaupparekisteriin (liitä mukaan kuitit käsittelymaksusta)	☐ Säätiörekisteriin

Rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö kaupparekisteriin / kirehtimispyyntö (ei koske osoite- ja yhteystietomuutoksia) Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Poikkeuksia voidaan tehdä vain painavan syyn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.
☐ Merkitse rasti, jos kyseessä on rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö. Huom. Perustele pyyntö erillisellä liitteellä.

YTJ 10011

Kotipaikka	
Kunta	Ulkomaisen yrityksen kotivaltio

Muut mahdolliset toiminimet (täytä tarvittaessa)	
Rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)	
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta

Julkiset yhteystiedot PRH ja Verohallinto (posti- tai käyntiosoite on pakollinen)						
Postiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Porras	Huone- lön nro	PL	Postinumero	Postitoimipaikka
Käyntiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Porras	Huone- lön nro		Postinumero	Postitoimipaikka
Sähköposti	Puhelin	Kotisivun osoite				

Tilikausi alkaa yrityksen perustamispäivästä tai ulkomaisella yrityksellä siitä, kun toiminta alkaa Suomessa. Jos toiminta on alkanut ennen perustamispäivää tai kyseessä on yhdistys, lue lisätietoja täyttöohjeesta.			
Perustamispäivä tai toiminnan alkaminen Suomessa	pp.kk.vvvv	Ensimmäisen tilikauden päättämispäivä (enintään 18 kk)	pp.kk.vvvv

Seuraava tilikausi alkaa automaattisesti ensimmäisen tilikauden jälkeen ja kestää vuoden.

Y1

☐ Yritys jatkaa edeltävän yrityksen elinkeinotoimintaa tai liiketoimintaa (esim. jakautuminen), ks. täyttöohje. ☐ Täytä lisäksi henkilötietolomake.	
Edeltävän yrityksen nimi	Y-tunnus

Verohallintoon ilmoitettava päätoimiala (viisinumeroinen TOL 2008 -luokituksen mukainen koodi, lisätietoja koodista on Tilastokeskuksen sivuilla)

Yritysmuoto (täytä myös yritysmuodon mukaan valittava pakollinen liitelomake)		
☐ osakeyhtiö (yksityinen osakeyhtiö)	☐ osuuskunta	☐ ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike
☐ asunto-osakeyhtiö	☐ säätiö	☐ ulkomainen yritys
☐ julkinen osakeyhtiö	☐ yhdistys _____ <small>Yhdistysrekisterinumero</small>	☐ muu, mikä? _____

Liitelomakkeet: valitse ja täytä vähintään yksi lomake yritysmuodon mukaan	
☐ 1 Osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö	☐ 5 Asumisoikeusyhdistys, asukashallintoalue, eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä tai muualla rekisteröidyn etuyhtymän Suomessa oleva toimipaikka tai hypoteekkiyhdistys, säästöpankki tai valtion liikelaitos
☐ 1B Asunto-osakeyhtiö tai vakuutusosakeyhtiö tai julkinen vakuutusosakeyhtiö	☐ 11A Säätiö (uuden säätiölain 487/2015 mukainen)
☐ 2 Osuuskunta tai osuuspankki	☐ 12 Yhdistys
☐ 3 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike	
☐ 4 Keskinäinen vakuutusyhtiö, julkinen keskinäinen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistys	
Liitelomakkeet Verohallinnolle	
☐ 6204 Liitelomake ulkomaisen yrityksen rekisteröintiä varten	☐ 6208 Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiö

YTJ 10012

Lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (esim. asiamies tai tilitoimisto)		
Henkilön ja yrityksen nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Sähköposti	

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa osoitteesta yti.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

VEROHALLINTOON ILMOITETTAVAT TIEDOT**Y1**

Vain Verohallintoon ilmoitettava postiosoite (jos eri kuin sivulla 1)						
Postiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Porras	Huoneiston nro	PL	Postinumero	Postitoimipaikka

YTJ 10013

Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	alkaen (pp.kk.vvvv)	Yritys ei katso olevansa arvonlisäverovelvollinen (liitä mukaan selvitys perusteluista)	alkaen (pp.kk.vvvv)
☐ liiketoiminnasta		Peruste sille, että yritys ei katso olevansa arvonlisäverovelvollinen	
☐ ostoista tai omasta käytöstä		☐ vähäinen liiketoiminta (AVL 3 §, 10 000 euroa)	
☐ EU-palvelumyynneistä ilmoituksenantovelvolliseksi		☐ terveyden- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §)	
☐ alkutuotannosta		☐ sosiaalipalvelut (AVL 37 §)	
Yritys hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi	alkaen (pp.kk.vvvv)	☐ koulutuspalvelut (AVL 39 §)	
☐ kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta (AVL 12 § ja 30 §, liitä mukaan kopio vuokrasopimuksesta tai muu selvitys vuokrattavasta kohteesta ja vuokralaisesta)		☐ rahoitus- ja vakuutuspalvelut (AVL 41 § ja 44 §)	
☐ vähäisestä liiketoiminnasta (AVL 3 §, 10 000 euroa)		☐ yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdyksunnan arvonlisäveroton toiminta (AVL 4–5 §)	
☐ yhteisöhankinnasta (AVL 26 f §)		☐ esiintymispalkkio tai tekijänoikeuskorvaukset (AVL 45 §)	
☐ alkutuotannosta		☐ kiinteistön luovutukset (AVL 27 §)	
☐ yleishyödyllisenä yhteisönä tai uskonnollisena yhdyskuntana (AVL 12 § 1 mom.)		☐ muu veroton toiminta, mikä? _____	

Yritys hakeutuu ennakoperintärekisteriin (EPL 25 §) (Rekisteriin merkitään aikaisintaan ilmoituksen saapumispäivästä alkaen)	alkaen (pp.kk.vvvv)
Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi	alkaen (pp.kk.vvvv)

Oma-aloitteisten verojen verokausi	
Jos yrityksen liikevaihto on enintään 100 000 euroa kalenterivuodessa, arvonlisäveron, ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja lähdeverot voi ilmoittaa ja maksaa neljännesvuoden jaksoissa. Jos liikevaihto on enintään 30 000 euroa, arvonlisäveron voi ilmoittaa ja maksaa kalenterivuositain ja muut verot neljännesvuositain. Liikevaihtoon lasketaan myös yrityksen ulkomainen liikevaihto.	
☐ Kalenterivuoden liikevaihto on enintään 30 000 euroa	☐ Kalenterivuoden liikevaihto on 30 001–100 000 euroa
☐ Kalenterivuoden liikevaihto on yli 100 000 euroa	
Haluttu verokausi arvonlisäverotuksessa	Haluttu verokausi työnantajasuorituksissa
☐ vuosi	☐ neljännesvuosi
☐ neljännesvuosi	☐ kuukausi
☐ kuukausi	
Verohallinto päättää verokauden pituuden ja lähettää siitä kirjallisen ilmoituksen.	

TOIMINIMI

ELINKEINOTOIMINNAN LAATU

YHDISTYKSEN YHDISTYSREKISTERIIN MERKITYY NIMI

YHDISTYKSEN YHDISTYSREKISTERIIN MERKITYY KOTIPAikka

Yrityksen toiminimi:	
Y-tunnus:	Ilmoituksen diaarinumero:

Merkitse tälle lomakkeelle viranomaiskäyttöön tarkoitetut henkilötiedot*:

- suomalainen henkilötunnus

- postiosoite, jos henkilö asuu muualla kuin Suomessa

Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus ja jos hän asuu Suomessa, älä täytä postiosoitetta. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoita henkilötunnuksen sijaan syntymäaika.

Jos ilmoitettavia henkilöitä on enemmän kuin lomakkeelle mahtuu, tulosta jatkolomakkeeksi PRH:n kotisivulta henkilötietolomake.

Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus

*Henkilötunnuksen tunnusosa ja ulkomailla asuvan kotiosoite luovutetaan kaupparekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset (kaupparekisterilaki 1a §).

Liitelomakkeen 12 lisäksi täytetään aina myös lomake Y1 ja henkilötietolomake.
Jos lomakkeen tila ei riitä ilmoitettaville asioille, voitte oheistaa useampia samanlaisia sivuja tai käyttää erillistä A4-arkkia.
Ohjeita ei liitetä ilmoitukseen.

YLEISTÄ

Yhdistysrekisteriin merkitty aatteellinen yhdistys, jolla on elinkeinotoiminnan harjoittamista varten pysyvä toimipaikka tai palveluksessa vähintään yksi työntekijä, on velvolinen tekemään perusilmoituksen kaupparekisteriin.

- Aatteellisen yhdistyksen kaupparekisteriin merkittävän toiminimen tulee sisältää yhdistysrekisteriin merkitty yhdistyksen nimi.
- Kohdassa "Toiminimen kirjoittaminen" ilmoitetaan, kuinka prokuristi kirjoittaa toiminimen. Esim. prokuristi kirjoittaa toiminimen yksin, prokuristit kirjoittavat toiminimen kaksi yhdessä.

HUOMI! HENKILÖTIETOJEN ILMOITTAMINEN ON MUUTTUNUT

Älä kirjoita liitelomakkeelle henkilötunnuksen loppuosaa taikka henkilöiden ulkomaista kotiosoitetta, koska nämä tiedot eivät ole julkisia. Käytä niiden ilmoittamiseen henkilötietolomaketta. Mikäli nämä tiedot ovat liitelomakkeella, ne tulevat julkisiksi. Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus ja jos hän asuu Suomessa, älä täytä postiosoitetta eikä kansalaisuutta. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoita henkilötunnuksen sijaan syntymäaika. Lue lisää tietojen julkisuudesta www.prh.fi.

Henkilötunnuksen tunnusosa ja ulkomailla asuvan kotiosoite luovutetaan kaupparekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset (kaupparekisterilaki 1a §).

MAKSUOHJE

Maksa käsittelymaksu etukäteen ja **liitä tosite maksusta ilmoitukseen**. Tositteessa tarvittavat tiedot:

- Maksun maksaja
- Maksun saaja (PRH) ja tilinumero, jolle maksu maksettu (PRH:n pankkitili)
- Arkistointitunnus
- Maksettu summa euroina
- Viitekentässä tietoina toiminimi / nimi ja perustamisilmoitus. Viitekenttä jätetään tyhjäksi.

Hyväksymme vain kuitin, josta ilmenee maksun tilan olevan "Maksettu" tai "Käsitelty". Ilmoitukseen liitettävä tosite voi olla tuloste lopullisesta maksutapahtumasta, jossa on pankin arkistointitunnus, kopio tilioitteesta tai maksuautomaatilta saatu kuitti.

Maksu maksetaan jollekin seuraavista tileistä:

OP FI35 5000 0120 3783 43 OKOYFIHH
Nordea FI07 1660 3000 1119 58 NDEAFIHH
Danske FI72 8000 1300 0499 22 DABAFIHH

Jos ilmoitus jätetään Patentti- ja rekisterihallituksen asiakaspalveluun, Arkadiankatu 6, 00100 Helsinki, voi ilmoituksen maksaa myös pankkikortilla, Visa-, Visa Electron, OK-, Eurocard-, Mastercard-, Diners Club- tai American Express -luottokorteilla.

Lisäohjeita käsittelymaksusta ja ilmoitusmenettelystä: www.prh.fi.

LIITE 4

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
Yhdistysrekisteri

SÄÄNTÖMALLI 0 - Helpot säännöt

1. Yhdistyksen nimi ja kotipaikka
Yhdistyksen nimi on ??? ja sen kotipaikka on ???

2. Tarkoitus ja toiminnan laatu
Yhdistyksen tarkoituksena on ???

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys ???

3. Liittymis- ja jäsenmaksu
Jäseniltä perittävän liittymismaksun ja vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta päättää vuosikokous.

4. Hallitus
Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja 2-8 muuta varsinaista jäsentä sekä 0-8 varajäsentä. Hallituksen toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

5. Yhdistyksen nimen kirjoittaminen
Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri tai rahastonhoitaja, kukin yksin.

6. Tilikausi
Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi.

7. Yhdistyksen kokoukset
Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä tammi-toukokuussa. Vuosikokouksessa päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille, valitaan puheenjohtaja ja muut hallituksen jäsenet sekä valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa taikka yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajaa.

8. Yhdistyksen kokousten koollekutsuminen
Hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokoukset koolle vähintään seitsemän vuorokautta ennen kokousta jäsenille postitetuilla kirjeillä tai sähköpostitse.

9. Varojen käyttö yhdistyksen purkautuessa
Yhdistyksen purkautuessa käytetään yhdistyksen varat yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi käytetään sen varat samaan tarkoitukseen.